

Hvad ser du?

De, der var kommet til tro på Jesus, kunne ikke høre hans ord (Johs. 8,43). Gælder det også i dag?

Vi er tilbøjelige til at sukke over, at verdens børn ikke vil eller kan høre evangeliet, men der er formentlig større grund til at bekymre sig for, om vi selv kan høre hans ord.

Der er meget, der tyder på, at kristenheden som helhed ikke kan. Den mener at høre, men den hører ikke. Den er forvisset om, at den hører, men forvisningen gør den endnu mere døv.

Afsnittet i Johs. 8 er overmåde alvorligt og aktuelt. Jesus taler til en skare mennesker, der var kommet til tro på ham (vers 31). To gange fremhæver Johannes, at det drejer sig om mennesker, der var kommet til tro på ham (vers 30 og 31). Dermed understreger han, at vi, der er kommet til tro på ham, må være særdeles agtpågivende overfor hans ord i dette afsnit.

Det er herudfra, artiklerne denne gang er kommet.

*

Hvis vi vil høre, hvad Herren siger, må vi ikke holde fast på vore egne meninger. De modsiger jo Herren.

Det gælder ikke mindst vore meninger om *tjeneste* for ham. Vi bryder os som regel ikke om, at der går dom over vor tjeneste. Vi gør jo vort bedste, og vi er også glade for vor tjeneste, derfor vil vi nødtigt lytte til noget, der gør ende på den.

Der er imidlertid mangfoldige møder og Gudstjenester, der er med til at fastholde mennesker i sløvhed og lunkenhed. Hvad der siges, kan være rigtigt nok, men *saltet mangler*.

Lad os gøre et tankeeksperiment!

*

Hvad ville der ske, hvis vi *indstillede* samtlige møder og Gudstjenester, lukkede samtlige Bibelskoler og kristelige fjernsynsudsendelser?

Hvad ville der ske, hvis vi sådan kom til at stå på bar bund?

Ville det være en ulykke?

Hvad ville der ske, hvis vi solgte samtlige kirkebygninger, Bibelskoler og andre institutioner, som drives i kristeligt regi, og gav pengene til de fattige?

Ville det være et uopretteligt tab?

Hvad ville der ske, hvis samtlige krist-

ne sanggrupper indstillede virksomheden, så vi aldrig mere hørte hverken duos eller trios eller gospel eller rock?

Ville vi græde af fortvivelse herover?

Ja, hvad ville der ske, hvis vi intet havde af alt det nævnte?

Mon ikke der da ville blæse en Åndens rene vind igennem os alle og sigte, lutre, rense og forny os?

Mon ikke vi da kunne høre, hvad Herren siger – høre som aldrig før?

Thi vi sidder jo mere eller mindre fast i alt det nævnte og er blevet trælle af noget, som består, men som burde dø.

Enhver af os ville kaste sig selv på Herren og som aldrig før vandre personligt og helt med Ham ad den smalle vej, hvor der intet andet er at støtte sig til end Ham.

*

Det var et tankeeksperiment, som de fleste i praksis afviser. Ikke desto mindre går vejen kun *gennem død til liv*. Vil man høre, hvad Herren siger, er det ikke tilstrækkeligt at henvise til, at »jeg er en troende«; man må være rede til at lade Herrens domme ramme ens liv og tjeneste, hvor tilintetgørende de end er. Ellers hører man kun, hvad man har lyst til at høre, men det er det samme som ikke at høre.

*

Så vidt jeg forstår, nærmer vi os hastigt *afslutningen på denne tidsalder*. Vor Herre Jesus kommer snart i kraft og megen herlighed. Men inden da kulminerer skabningens fødselsveer i en universel trængsel og nød.

Og menigheden sigtes, lutres og renses.

Da vil det afgørende være, om vi er i stand til at høre, hvad Ånden siger til menighederne. Det vil være fatalt, om vi mener at høre og dog ikke gør det.

*

Hvorfor siges det *syv* gange i Johs. Åbenb. 2 og 3, at »den, som har øre, han høre, hvad Ånden siger til menighederne«? Og hvorfor tales der *syv* gange om »den, som sejrer«?

Det kan kun være, fordi det er det alt-afgørende i vort liv, og fordi ingen kan gå ud fra som en selvfølge, at »jeg hører, og jeg sejrer«! Således fremkalder denne syv-

foldige gentagelse en uafsluttelig bøn i vort hjerte: »Herre, skænk mig altid øren, der hører, hvad du siger, og tillad aldrig, at jeg bliver døv og dog mener, at jeg hører!«

*

Jo mere man læser *Johannes-evangeliet*, des mere bliver det klart, at det kan man ikke forstå. Hvert eneste vers rummer dybder, som ingen af os kan lodde.

Hastværk er her mere end noget andet sted lastværk. Vort kødelige menneske stritter imod og kan aldrig indstille sig på den stilhed, som dette evangelium kræver. Derfor er Johannes-evangeliet i det store og hele overhørt i kristenheden i dag. Men intet andet sted taler Herren mere majestætisk til os end her. Her oplever man, at om man er en lærd som *Nikodemus* eller en falden kvinde som hun i *Samaria*, findes der hos Herren ingen personsanseelse – han taler med uindskrænket myndighed til begge.

Hvor har vi dog svært ved at *høre*, hvad Herren taler, *blive i det og forstå det!*

Det er i virkeligheden umuligt for enhver af os!

Stod det til os selv, hørte vi kun, hvad vi syntes om at høre, og dermed forblev vi totalt døve for hans røst.

Men han åbner døves øren!

Så lad os da erkende vor døvhed, at Han kan åbne vore øren, så vi oplever det største af alt: at Gud den Almægtige i Kristus Jesus taler til mig, den enkelte, og lader mig blive i hans ord, så jeg forstår sandheden, og Sandheden gør mig fri!

Uden dette forbliver kristenheden i sig selv, d.v.s. sine egne tanker og opfattelser og vil i prøvelsens tid, der stunder til, enten lade sig forføre og falde fra eller træde frem som sandhedens fjende og forfølge den lille flok, der kan høre Herrens ord og altid giver ham ret.

*

I denne sammenhæng har jeg lyst til at gengive, hvad pastor *Knud Hansen i Hørsholm* har skrevet om *hurtiglæsning*.

Han skriver på sin egen konkrete måde følgende:

For nogen tid siden talte jeg med overbibliotekaren, da jeg igen skulle have mappen fyldt med læsestof. Mit problem var den følelse af afmagt, der overfaldt

mig, når jeg skulle hente bøger hjem. Alle de titler, alle de forfattere, al den tid man slet ikke har! Det er totalt uoverkommeligt! Man når det aldrig! Man går i graven som et ukultiveret bæst! Da fik jeg at vide, at min samtalepartners problem var *hurtiglæsning*. Det kunne da ikke være et problem, tænkte jeg. Det måtte være godt at læse hurtigt, så man kunne nå mere. Der var bare det ved det, at nu kunne han ikke lade være; han skimmede og skippede og læste alt diagonalt. Han havde lært metoden engang i sin ungdom. Og nu gik det kvikt. I løbet af et kvarter havde han afgjort sig for, om den store roman eller essaysamling skulle anskaffes. Budgettet var jo begrænset. Og langt de fleste tilbud måtte man frasortere. Det var nu hans arbejde, og der er som bekendt noget ved alting. Det eneste, han var ked af, var, at han aldrig mere kunne læse en bog normalt, og at han kun kunne misunde os lånere, der ikke havde så travlt med at blive færdige. »Det er min drøm engang at læse for at glæde mig over det. Og ikke for at vælge eller bortvælge. Men jeg kan simpelthen ikke mere få noget ud af en bog, personligt. Jeg er uddannet til at skimme og skippe og læse diagonalt. Jeg farer afsted. Lader øjnene løbe hen over siderne. Og så tager jeg den næste bog fra bunken.«

Da jeg kom hjem, tog jeg Bibelen ned fra hylden og slog op i Det gamle Testamente. Jeg ville lige se, hvad der stod om det problem i Josuabogen kapitel 1, vers 8: »Denne lov bog skal ikke vige fra din mund, og du skal grunde over den dag og nat.« Der er jo en verden til forskel! De gamle læste Guds ord halvhøjt og langsomt. Nu arbejder man hurtigt og læser hurtigt. Alt skal ske i en ruf. Hvorfor det er sådan, er ikke til at sige. De gamle hebræers arbejdsdag var jo meget mere trættende og opslidende end vores. Det er bare i dag sådan, at hurtigt skal det gå. Også for os, der ikke direkte har overbibliotekarens erhvervs sygdom. Det er gået os i blodet, at vi skal skynde os. Og så glemmer vi, at det altsammen intet er værd, hvis vi er uopmærksomme. Hvis vi ikke husker det og forholder os personligt til det. Det gælder al litteratur, men mest af alt Bibelen. Hvis der overhovedet er mening i at kalde den *Guds* ord, var den jo nok nogen tids opmærksomhed værd! De fleste af os forestiller os, at vi engang vil sætte os grundigere ind i den. Den er og bliver jo kristendommens vigtigste dokument. Men den kan ikke overstås ved hurtiglæsning. Så kan den lige så godt blive ved med at samle støv på reolen. Kun ved langsom læsning kan Guds ord optages af de to sanser: *hørelsen* og *hjertet*. Med »hjertet« menes det dybeste i os. Or-

det skal trænge ned i hjertet. Men vi handler anderledes, end vi er skabt til. Vi er overfladiske. Vi er splittede i vore sanser og hurtigt skiftende indskydelser. Vi har så travlt, at vi ikke husker på, at vi har et overordnet mål. Kun ved at leve ud fra hjertet, ud fra det dybeste i os selv, kan vi nå dette mål. Kun ved at læse Guds ord, så det taler til hjertet, kan vi lykkes som mennesker. Så afgørende er vort forhold til en bestemt bog! Til nogle bestemte ord, der er sagt og skrevet. I juleevangeliet står der om jomfru *Maria*, at hun »gemte disse ord i sit hjerte.« Gør vi det? Eller er hurtiglæsning også blevet vores problem?

*

Jeg har også lyst til at citere, hvad *Leif Sig Jensen* skrev til mig i et brev:

»Verden og *menigheden* tilbyder så mange fine oplevelser, der kan opløfte sjælen for en tid, men som efterlader ånden i armod og fortabelse.

Kristus har imidlertid købt os fri, så vi kan vælge at gøre det rette!«

*

Ja, selv *menighederne* tilbyder nu mange oplevelser, som efterlader menneskene i armod og fortabelse.

Og hvert lille gram surdej gennemsyrrer *hele* dejen!

Det er ikke ufarligt at gå til møde og Gudstjeneste!

*

Jeg læste for nylig en bog om det danske folks forhold til den *jødiske minoritet* i vort land. Bogen hedder »*Som om de slet ikke eksisterede*«; forfatteren er *Bent Blüdnikow*.

Vi er jo taknemmelige og glade for, at de allerfleste danskere ville være med til at redde jøderne over til *Sverige* under besættelsen. Jeg mindes den tid så tydeligt og synes, som vistnok før sagt i disse spalter, at det var den eneste periode af national højhed og hæder i min generation.

Men vi har ikke noget at prale af; det lader *Bent Blüdnikow* os klart forstå med sin bog.

Den beskriver to jødiske mænds skæbne før og under sidste verdenskrig. Den ene hed *Hugo Rothenberg*, den anden *Paul Werner Meyerheim*.

Hugo Rothenberg var ikke født her i landet, men bosatte sig i Danmark og fik indfødsret. Han var forretningsmand og specialiserede sig især indenfor handelen med huder og skind.

Paul Werner Meyerheim var tysk jøde, højt begavet og yderst sympatisk og selv-

forglemmende.

Hugo Rothenberg lærte *Hermann Göring* at kende kort efter første verdenskrig, da *Göring* opholdt sig meget i Skandinavien og bl.a. deltog i nogle flyveopvisninger, hvor han to gange måtte nødlande. Han sendte *Rothenberg* en takkeskrivelse for alt, hvad denne havde været for ham, og skrev bl.a., at han altid følte sig i gæld til ham.

Da jødeforfølgelserne begyndte i Tyskland, kom *Meyerheim* hurtigt ind i de ledende jødiske organisationer, der forsøgte at hjælpe de betrængte jøder.

I midten af 1930'erne sendte han sin hustru og børn til *København*, og her mødte de uventet modstand fra de danske myndigheders side. De fik kun en kortvarig opholdstilladelse, som hele tiden måtte fornyes; myndighederne forlangte hver gang, at nu skulle de rejse hjem til Tyskland.

De kunne heller ikke emigrere til andre lande, for der var ingen, der havde lyst til at tage imod dem, da der var arbejdsløshed overalt, og ingen var klar over, hvor frygteligt et had jøderne var udsatte for i Tyskland.

Rothenberg kastede sig ud i et omfattende hjælpearbejde og rejste fra land til land for at skaffe enten indrejsetilladelse eller midler til de udstødte jøder.

Han benyttede sig af *Görings* gamle takkeskrivelse og blev også modtaget af denne, der i mellemtiden var avanceret til Rigmarskalk; han lovede at gøre, hvad han kunne, men forpligtede sig ikke til nogen virkelig indsats, idet han var dybt inde i magtkampen med *Himmler* om at være *Hitlers* nærmeste medarbejder og dermed den næsthøjeste i riget.

Meyerheim kunne flygte, men ville ikke; han følte sig kaldet til at blive hos sine jødiske landsmænd og hjælpe dem. Han gennemlevede krigstidens rædsler med dem og endte sine dage i en koncentrationslejr. Hans breve til hustru og børn i Danmark vidner om en ualmindelig hjertets renhed og en fuldstændig seen bort fra sig selv.

Rothenberg blev efter besættelsens ophør arresteret, da han med flyver vendte hjem fra *Stockholm*, mistænkt for at have modarbejdet frihedsbevægelsen, men blev hurtigt løsladt, da anklagen imod ham intet hold havde i virkeligheden.

Disse to mænds indsats, måske især *Rothenbergs*, ville være fuldstændigt glemt, om ikke *Bent Blüdnikow* havde skrevet deres biografi.

Bogen begynder med en skildring af flere kendte jødiske forretningsfolks stilling i det danske samfund i tiden omkring første verdenskrig. Da lå der i befolkningen en slumrende *antisemitisme* – og det

gør der også i dag!

Adskillige jødiske industriledere og forretningsfolk tjente mange penge – men når det så gik galt for dem, således som det gik med *Ballin* i læderbranchen og *Glückstadt* i Landmandsbanken, blev de angrebet overordentligt voldsomt, og der blev draget konsekvenser til jøderne i al almindelighed.

En kendt skikkelse i den økonomiske og politiske debat var professor ved Københavns universitet *Laurits Birck*. Han skammede sig ikke for i sine angreb på bestemte erhvervsledere at bruge direkte antisemitiske argumenter.

Det var en ubeskrivelig stor nåde imod vort folk, at vi som folk under besættelsen vendte os fra enhver antisemitisk, jødefjendtlig tankegang og handling og var med til at redde de ca. 6000 danske jøder fra koncentrationslejre og voldsom død.

Underligt derfor, at der er så mange antiisraelske antydninger og direkte udtalelser i den offentlige debat, ikke mindst i de offentlige massemedier!

Hvis vi nærmer os endetidens afsluttende begivenheder, vil jødehadet flamme op igen overalt.

Den frelsaftale, der er afsluttet imellem Israel og P.L.O., vil næppe holde ret længe.

*

Om Gud vil, får jeg lov til at være i *Oslo* lørdag d. 6. og søndag d. 7. november med møder i *Nordregaten 22*.

Jeg var i *Norges* hovedstad første gang i 1953 og blev da nært knyttet til mange norske venner, hvoraf nogle endnu er i live. År efter år siden da har norske venner glædet os ved at komme ned til os på *Nyborg Strand*. Der er knyttet bånd, der aldrig brister! Jeg glæder mig meget til at være i Oslo!

På vejen op får jeg den glæde at være sammen med svenske venner torsdag d. 4. nov. i *Mølndal*. Vi samles i et stort privat hjem, som jeg besøgte første gang ligeledes i 1953 og siden da har stået meget nær. Også svenske venner har lige siden da glædet os med at deltage i stævnet på *Nyborg Strand* – vi kunne faktisk ikke tænke os et stævne uden norske og svenske venner! Jo, der knyttes bånd i Kristus, og de brister aldrig!

*

Professor *Emil Brunner*, som man altid lærer meget af, skriver noget aldeles afgørende om menigheden (kirken):

Det nye Testaments ekklesia (kirke) kender sig selv som Jesu Kristi legeme, som åbenbarings- og frelsesvirkelighed.

Den er netop ikke det, som alle kirkesamfund er, nemlig en institution. Den er intet andet end et samfund af personer. Den er samfund med Jesus Kristus (1. Kor. 1,9) eller Helligåndens samfund (2. Kor. 13,13), hvor samfund betyder både fælles deltagelse og samvær. De troende er bundet sammen med hverandre gennem at have del i Kristus og Den hellige Ånd. Men det, de har fælles, er netop ikke *noget*, men Ham, Kristus, og hans hellige Ånd. Dette er det underfulde og enestående ved menigheden (kirken), at den som Kristi legeme ikke er nogen organisation og derfor ikke har noget som helst institutionelt præg. Når den kalder sig Kristi legeme, er det netop dette, den mener.

Menigheden er således et under. Den er i virkeligheden noget, som ikke kan forstås. Den er kun forståelig *ud fra Kristus*, som er til stede i den og former den. Fordi den selv er Helligåndens tempel, er den selv helligdom og behøver intet tempel. At den både er Kristus-samfund eller Åndssamfund og tillige samfund med hverandre gør den til noget, som er absolut uden sidestykke. Denne forbindelse af *Gudssamfund* og *menneskesamfund* giver den en fuldkommen enestående karakter.

*

Menigheden har altså ingen jordisk sikkerhed og ønsker den ikke. Den knytter sig ikke til nogen bygning, thi det binder den jo til et bestemt sted og giver den måske endog sikkerhed for altid at have et sted, hvor den kan samles!

Den ønsker kun at høre, hvor Ånden suser og følge Helligåndens råd.

Den har heller ikke noget fast program. Hvordan skulle den have det, når den gør sig afhængig af Herren?

Således er den, set fra menneskelig sund fornuft, det *skrøbeligste* og *usikreste* af alt!

Ja, netop! Thi kun i skrøbelighed og usikkerhed kan troen komme til udtryk – troen på HERREN!

I forfølgelsestider oplever den sande menighed alt dette – og oplever tillige HERREN på en måde, som vi i vor beskyttede tilværelse slet ikke kender til.

Hvad skal vi da gøre, vi, som hverken forfølges eller forhindres i at komme sammen?

Må jeg give mit svar ved at skrive lidt om mig selv og den tid, jeg måtte have tilbage hernede.

*

Jeg har nået den alder, hvor man tænker mere på *regnskabsaflæggelsen for Kristi domstol* end på det meste andet. Jeg har i

årenes løb søgt at holde mig og min gerning *fri af menneskelige tanker og beregninger* og er ofte bedrøvet over, at det ikke er lykkedes bedre.

Men i den tid, jeg måtte have tilbage hernede, er det mit inderlige håb og min bøn, at jeg må kunne *vandre i Ånden* og ikke bukke under for den trang til sikkerhed, som de normale menneskelige beregninger gerne vil tilfredsstille.

Jeg ønsker ikke at efterlade mig noget, som bare fortsætter. Det gælder dette lille månedsblad, men det gælder også stævnerne, møderne, Gudstjenesterne, o.s.v.

For tiden kommer jeg regelmæssigt til *København* og *andre byer* i vort land, men i denne regelmæssighed ligger den fare, jeg gerne vil holde mig selv og os alle fri af – den fare, jeg lige har nævnet – faren for, at vi *føler os sikre* og trygge på en kødelig måde.

Så snart det er tilfældet, mister det: *at komme sammen i Jesu navn*, meget af sin betydning. Så bukker vi under for vanens sløvende magt.

Jeg beder derfor mine mange venner rundt omkring at søge at forstå, at jeg ikke mere har mulighed for at give faste løfter om fortsat at komme regelmæssigt som hidtil.

Det skyldes ikke, at jeg er blevet ældre, thi Gud har i sin nåde bevaret min fulde arbejdskraft, men det skyldes ønsket om at være tro imod Herren.

Havde vi tider med forfølgelse og mødeforbud, da var, hvad jeg her har skrevet en selvfølge. Da måtte vi se, om vi kunne samles nu og da i en garage eller et loftskammer, og hvert møde oplevede vi da som en Guds gave – og som noget, vi måtte sætte alt ind på for at få del i – vi måtte muligvis risikere livet.

Nu har vi (desværre??) tider, hvor det, at komme sammen i Jesu navn, næsten ligner et tilbud som så mange andre tilbud. Man er sikker på, at på søndag er der Gudstjeneste, og næste søndag igen – og om fjorten dage – og om tre uger – o.s.v.

I denne sikkerhed mister saltet let sit salt. Jeg er af den overbevisning, at de allerfleste Gudstjenester og møder burde indstilles. De gør mere skade end gavn. Jesu navn drages ned og tages til indtægt for en eller anden sag, og de, der kommer til Gudstjenesterne og møderne, sløves mere og mere uden selv at tænke over det.

Når det bliver for hyggeligt at komme sammen, er der fare på færde.

Når det bliver for selvfølgeligt at komme sammen, lider troen skade.

Lad os derfor i den korte tid, vi har tilbage, overlade os helt til HERREN, så vi overlader det til Ham at bestemme, hvor og hvornår vi skal komme sammen – og selv se nøje til, at når vi kommer sammen,

er det virkelig i Jesu navn!

*

Sandheden er jo aldrig truet, men vort forhold til sandheden er truet, og den største trussel udgør vort gamle menneske, som

altid vil have sikkerhed af den ene eller anden art.